

Stáž v Anglii 23. 2. – 28. 2. 2020

Petr Brand

Cíl stáže: Rozšířit své znalosti o jiných způsobech vzdělávání a přístupech k výuce a žákům. Poznat nový způsob výuky s ICT se zaměřením na výuku žáků s OMJ.

První dojem byl strohý, stará budova, industriální. Byl jsem totiž v jiné budově, než ostatní učitelé. Úvodem hodiny nás učitelka představila, byli jsme tam 4. Představila téma, udělala docházku, jeden žák přišel pozdě, omluvil se a hned se přidal do výuky. Byli jsme ve velké učebně, 24 počítačů, byli tam pouze chlapci cca 16 - 18 let. Dva žáci používají svůj ntb, zapojený do elektrické sítě. Nikdo nepoužíval mobil, pracovali v nějakém online systému.

V první části měla učitelka výklad, měla připravené video na youtube. Mluvila rychle, nestihal jsem porozumět. Podle popisu pojmu, které psala na tabuli, se jednalo o teoretickou informatiku (data/information). Pomalu se ptala žáků, diskutovala. Snažila se vysvětlit pojem a na příkladech ověřovat, zda žáci rozumí (žáci se nezdáli být zatím aktivní). Žáci nevyrušovali a čas od času se zapojili do diskuze, nesnažili se narušit hodinu. Jeden žák byl od začátku hodiny mimo učebnu, něco si zařizoval, potom se sám od sebe vrátil, sedl si na místo a zapojil se do výuky. Učitelka nic neřešila, nekomentovala a vlastně se ani neodtrhla od videa.

Další hodina navazovala na předchozí tematický celek, tím byly programy, které se používají pro zpracovávání dat, databáze a tabulkové procesory. Nestihl jsem, zde byl jmenován nějaký konkrétní produkt, nebo zda se to probíralo obecně. Ptala se žáků, zda jejich rodiče mají nějaké podnikání a zda (a jaké na co) v něm používají produkty na zpracování dat. Vysvětlovala, že zaměření na HW, i přesto, že je to zábavnější, je málo lukrativní, informační technologie jsou i o SW a o procesech zpracovávání dat.

Uběhla 1. část vyučovací hodiny (45min) a teprve se dostala k nějakým konkrétním pojmům. Následovala praktická úloha. Po krátké týmové práci byla diskuze nad výtvary (zpracovávali diagram, jak Santa rozdává dárky, vede databázi hodných a zlobivých dětí) a žáci se vyjadřovali ke konkrétním pracím. Závěrem lekce byl zadán domácí úkol. Pár minut před koncem

lekce jsme se přihlásili k jejich kurzu, abychom se podívali, v jakém prostředí žáci pracují. Po skončení lekce nás učitelka provedla budovou a ukázala místnost, kde vyučují HW. Mají více učitelů na IT, každý se specializací na něco jiného a hlavně měli více učeben, takže si mohli dovolit mít učebny rozděleny podle toho, co se kde učí.

Druhou hodinu už jsem nebyl, šel jsem se podívat za Hankou a Pavlou, byla to hodina maskérství, zrovna probíhaly zkoušky. Moc hezké prostředí a úžasná atmosféra. Žáci si měli přivést modelku (většinou maminka), připravit ji na líčení, a jakmile byly připraveny (byly tam samé holky), tak dostali zadání a čas. Vše po skončení nafotily. Oproti našemu učebnímu modelu (co tak nějak vnímám, když se zastavím v kadeřnictví a maskérně) to působí profesionálně, nikdo se nenudí, všichni pracují. Má to koncept, má to začátek a konec, má to směr a cíl, a když byly holky hotové, vše sbalily, uklidily a odcházeli například do knihovny studovat teorii. To je samozřejmě možné jen proto, že ty děti zde tráví většinu času, v podstatě tu žijí.

Další den jsem přišel na lekci sám. Všiml jsem si, že v učebně mají zvláštní místo stranou, kam odkládají tašky a batohy, aby nebyli u počítačů tak zabarikádováni. Hodilo by se i něco na kabáty. Jednalo se o stejnou skupinu, která byla přechozí den.

Začátkem kurzu udělala učitelka docházku. Jen se ptala na jména, a když se nikdo neozval, tak zaškrtnla nepřítomen. Všiml jsem si, že jednoho žáka přehlédla, byl na hodině, ale nepřihlásil se (obecně byl neaktivní).

Hodina začala opakováním z předchozí hodiny. Líbil se mi koncept místnosti, počítače kolem dokola u zdi a uprostřed ucho z lavic. Třídu lze tedy modifikovat, buď sedím u PC, nebo se otočím a pracuji jako v normální třídě. Bohužel si to žádá velkou třídu, v našich podmínkách bych potřeboval učebnu 2x větší, než je stávající počítačová učebna (učebna 2).

Tematicky celek opravdu odpovídal teoretické informatice, aktuálně se probíral pojem systém, co je to systém, jaký je rozdíl mezi uzavřeným a otevřeným systémem. Zajímalo by mě vzdělávací program a objem vědomostí, které chce učitelka žákům předat, k tomu jsem se ale nedostal.

Co mě nepřestávalo udivovat je to, že nikdo nehraje hry ani na PC, ani na mobilu. Obecně tu na telefonech vůbec nepracují, nechatují. Když jsem se o tom bavil s učitelkou, tak říkala, že mám štěstí, že používání telefonů je běžné i zde. Po skončení hodiny mi ukázala jinou místnost, kde byl pověšený takový závěs s kapsičkami, kam studenti po příchodu museli odevzdat svůj telefon.

Náhodně se mi představil jeden žák a zjistili jsme, že si rozumíme, byl to Čech, který zde žije již 6 let. Popisoval mi celkový vzdělávací systém z pohledu studenta.

Když jsem se bavil s učitelkou, tak byla překvapena, že nemáme předměty mezi sebou propojené. Rozdíl v našem vzdělávacím systému středního školství jsou obrovské oproti tomu, co jsem viděl v Brightonu.

Na další hodinu jsem se rozhodl jít mimo svůj obor. Šel jsem za Mirkou, abych se podíval i na jiné obory a hlavně, abych mohl Mirce překládat. S Mirkou jsme byli v kuchyni, kde se chystali připravovat ryby a rybí pokrmy. Učitel ze začátku hovořil o průmyslu, jaká jsou pravidla rybolovu a jak funguje rybí průmysl. Posléze představil všechny ryby, které byly připraveny, popsal, co jsou zač, jak jsou drahé a k jakým příležitostem se používají. Posléze rozdál recepty žákům a ti samostatně začali připravovat

pracoviště, brali si suroviny a pomalu začali pracovat. Jednalo se o 3. ročník, takže byli zkušení. Celkově žáci pracovali samostatně, učitel pouze chodil a kontroloval, potažmo opravoval, pakliže udělali něco špatně.

Žáci byli z praxe, každý pracoval v oboru, v různých restauracích. Bylo vidět, že znají své povinnosti a že jsou samostatní. Když něco potřebovali, sami si řekli přesně co potřebují a došli si pro potřebné suroviny.

Škola disponuje 4 kuchyněmi z toho je jedna pro potřeby restaurace. Škola má restauraci pro veřejnost, která je otevřena vždy v úterý večer a ve čtvrtek a pátek na oběd. Veškeré suroviny a pokrmy se snaží prodat buď veřejnosti, nebo různým lidem ze školy. Příjem z restaurace výrazně financuje chod kuchyni. Škola se chlubí nástěnkou s úspěšnými absolventy a také nástěnkou s nabídkami z restaurace.

Výuka probíhá několik hodin v kuse. Žáci začínají od nuly, suroviny jsou nezpracované, čerstvé, ryby si sami vykostili a zbavili vnitřnosti. Na závěr měli prezentaci a ochutnávku svých pokrmů.

Další den jsem byl opět na hodině IT. Bylo to s jinou skupinou na jiné úrovni. Pracovali samostatně, v Excelu, ale pokročile, používali ovládací prvky Active-X, což je v podstatě programování a nastavování parametrů. Nedokážu si představit, že bych toto vyučoval u nás ve škole, a když jsem se o tom zmiňoval učitelce, tak byla překvapená, že to považují za velmi pokročilou věc. Úroveň vzdělávání v IT je v Anglii prostě, jinde. Nicméně bylo zajímavé v diskuzi s učitelkou porovnávat povědomí obecné populace o IT (jak vnímá veřejnost užitečnost vzdělávání v oblasti IT), které je i v Anglii, i přes vysokou úroveň, velmi podobné, jako u nás.

Odpoledne jsem se byl podívat opět na jiný obor, tentokrát do truhlárny. Truhlárnu mají mimo, ale jezdí od hlavní budovy pravidelně autobus zadarmo. Velké místnosti, které nabízí dost prostoru pro tvorbu větších věcí, jako například dveře a podobně, stejně tak místnost se stroji. Mají více strojů a více prostoru. Vše, co vyrábí, se snaží prodat dále, některé testovací výrobky samozřejmě prodat nemohou. V truhlárně jsme viděli okna, která se v Brightonu naházejí prakticky všude, takže žáci nedělají nic neurčitěho, ale výrobky, které je možné spatřit prakticky všude.

Reflexe stáže

Jiná země, jiná kultura, jiný vzdělávací systém. Takto je možné hodnotit stáž na MET v Brightonu v Anglii. Rozdíl v mentalitě žáků i učitelů je obrovský, systém je totálně odlišný od toho, co známe v ČR a možná i od toho, co jsme očekávali. Nelze hodnotit, zda je vzdělávací systém v Anglii lepší, nebo horší. Oproti žákům v ČR se v učebních oborech učí mnohem méně, oproti IT se učí mnohem více. Přístup žáků je zodpovědnější a oproti žákům v ČR jsou i více motivovanější. Učení probíhá pouze 2-3 dny v týdnu, žáci mají více svého volného času, který věnují většinou brigádám. Celkově na mě přístup školy, žáků a obecně atmosféra prostředí působí dojmem vysokoškolského studia i přes to, že je některým žákům pouze 16 let. Oproti tomu mi střední škola v ČR připadá jako základní škola se staršími žáky. Zatímco v Brightonu byla volnost, nikdo nic nekontroloval a žáci studovali samostatně, zde v ČR je střední škola instituce svázaná pravidly, přesným harmonogramem.

Rozdíl ve vzdělávacím systému v Anglii na této škole neumožňuje větší využití poznatků v praxi na střední škole v ČR. Toto se týká primárně systému vyučovacích hodin, kdy je v Anglii vyučování 90

minut, zatímco v ČR pouze 45 minut. Stejně tak je vyučování na této škole v Anglii uskutečňuje blokově, to znamená, že mají 2 dny v kuse (dohromady 6x 90 minut) a tím pro žáky předmět končí.

Nicméně je možné se inspirovat v lepší organizace učiva, vytváření online kurzů, které slouží jako podpora klasického denního studia a umožňuje zároveň i podporu individuálního vzdělávání žáků, kteří například ze zdravotních důvodů nemohou navštěvovat školu každý den.

Jako hlavním přínos stáže беру organizaci školního roku a učiva. Žáci přesně věděli, co mají v danou dobu splnit a plnili to samostatně. Žáci, kteří byli rozdílní, měli v online prostoru studijní materiály a úkoly, které museli plnit. Díky tomu mohli plnit úkoly doma za pomoci jiných. Celková organizovanost na mě působila klidně, učitel se nezdržoval složitým výkladem, kdo co má dělat a soustředil se na samotné učivo a posléze i podporu žáků, kteří ji v hodině potřebovali.

Při komunikaci s učiteli odborného výcviku je možné uvažovat o reorganizaci učení odborných předmětů s přímým propojením do praktického vyučování, zároveň je možné uvažovat o školních soutěžích na závěr roku jako prezentace prací žáků.